

Vuolijoen Linnusto

- Yhteenveto Vuolijoen kunnassa vuoden 2006 loppuun mennessä havaituista lintulajeista,
- Lyhyt kuvaus tärkeimmistä Vuolijoen lintukohteista ja
- Lintuharrastuksesta Vuolijoella

Koonnut: Kari T. Haataja

Alkusanat

Syntyperäisenä vuolijokelaisena minulla on ollut jo muutaman vuoden mielessä tehdä yhteenveto Vuolijoen linnustosta. Kainuun parhaimman lintupaikan, Otanmäen altaan, linnustoa on seurattu koko sen historian ajan eli vuodesta 1974, mutta erityisesti 1980-luvun lopulta alkaen, jolloin kajaanilaiset alkoivat käydä säännöllisesti paikalla löytäen useita hyvin mielenkiintoisia lajeja. Monet niistä ovat ensimmäisiä Kainuulle, tai harvinaisuuksia koko Suomessa.

Itse aloitin lintujen havainnoinnin jo lapsuudessa, mutta ensimmäiset muistiinpanot olen kirjoittanut 1967 ollessani 12-vuotias. Alkuvuosina harrastukseni sekä muutamien muiden kavereiden harrastus oli lähinnä kevätmuuttajien seuranta.

Lopullisen innoituksen yhteenvedon tekemisestä antoi päätös maaliskuussa 2006 liittää Vuolijoki Kajaanin kaupunkiin vuoden 2007 alusta alkaen. Halusin viimeistään tässä vaiheessa koota yhteen kaikki ne lintuhavainnot, joita on Vuolijoella tehty vuoden 2005 loppuun mennessä.

Tämän yhteenvedon rungon muodostavat Kainuun Lintutieteellisen Yhdistyksen arkistoon ilmoitetut havainnot, neljä Kainuun Linnut julkaisua 1970-luvulla, Suomen Rariteettikomitean hyväksymien havaintojen yhteenveto sekä monilta harrastajilta erikseen kyselyt havaintojen täydennykset. Myös siinä vaiheessa kaivoin omat havaintovihkonit sitten vuoden 1980, jonka jälkeen olen vaikuttanut joko pääkaupunkiseudulla tai ulkomailla asuen. Vuolijoella olen lähinnä retkeillyt vain loma-aikoina.

Vaikka harrastukseni on ulottunut viimeisen 20 vuoden aikana varsin laajalti eri puolille maailmaa työskentelyn ja tehtyjen lintumatkojen johdosta, on lapsuuden ja nuoruuden lintuharrastusvuodet ja liittyminen muiden kainuulaisten, lähinnä kajaanilaisten, lintuharrastajien joukkoon erittäin hyvin mielessäni. Te kaikki olette osaltaan vaikuttaneet siihen, että harrastukseni on säilynyt aktiivisena kaikki nämä vuodet.

Toivon, että lukiessasi tai selatessasi tätä yhteenvetoa saat riittävän hyvän kuvan siitä, mitä kaikkea Vuolijoen linnusto ja lintukohteet voivat tarjota linnuista kiinnostuneille ihmisille. Olkoonpa nykyinen Vuolijoki osana mitä tahansa kuntaa tai kaupunkia, ovat hyvät lintupaikat edelleen havainnoijien ilon kohteena.

Mukavia lintuhetkiä.

Espoossa 9.5.2006
Kari T Haataja

Toisen version alkusanat

Tässä versiossa 2 on vuoden 2006 havainnot mukana siltä osin kuin ne täydentävät tietoja versioon 1 nähden eli tietoihin, jotka olen saanut vuoden 2005 loppuun mennessä. Lisäksi olen tehnyt muutaman korjauksen, joka on tullut tietooni keväällä 2006 julkaistun version 1 jälkeen.

Vuolijoki on nyt osa Kajaania eli Vuolijoen kunnan historia loppuu vuoteen 2006 eli kunta oli noin 100 vuotias. Näin vuolijokelaisista tuli kajaanilaisia ja kaupunkilaisia ja Vuolijoen havainnot ovat tästä eteenpäin Kajaanin havainnot.

Espoossa 15.2.2007
Kari T. Haataja

Lintuharrastuksen historiaa Vuolijoella

Vuolijoen linnustoon liittyen on ensimmäisiä julkaistuja yhteenvetoja *Ivar Hortlingin* taholta 1920-luvun lopusta. Sen jälkeen ainakin *Einari Merikallio* on julkaissut 1930-luvulta havaintoja Vuolijoelta.

Vuolijokelaisten omien asukkaiden havainnointi alkaa tiettävästi 1960-luvulla, jolloin allekirjoittanut ja muutamat muut nuoret aloittivat lintujen seurannan. Keskeisenä tiedon lähteenä oli Olavi Hildenin toimittama erinomainen *MMM Lintuharrastuskirja*, josta löysi kaiken tiedon, miten lintututkimusta ja harrastusta voi harjoittaa. Sen jälkeen lähinnä lintubongaus ja lintumatkailu ovat uusia ilmentymiä.

Kainuun Lintutieteellisen Yhdistyksen perustaminen 1970 ja siihen liittyminen laajensi kontaktiverkoston ja uusien ideoiden sekä tiedon levittämisen pohja oli synnytetty. 1970-luku oli muutoinkin hyvin aktiivista luonnonsuojelun ja luontoharrastuksen kasvuaikaa. Lintuharrastus levisi nopeaa vauhtia koko Suomessa.

Vuolijokelaisista lintuharrastajista ovat merkittävimmin vaikuttaneet havainnoinnin osalta *Kari Haataja* ja *Mauno Niskanen*, mutta myös 1970-luvulla *Jukka Hurskainen* ja *Pekka Väyrynen*. Kari Haatajan muutettua pääkaupunkiseudulle 1980-luvun alussa oli havainnointi kunnassa varsin vähäistä koko 1980-luvun.

Useat vuolijokelaiset maallikkoharrastajat ovat toimittaneet mielenkiintoisia lintuhavaintoja lähinnä *Kainuun Sanomat* lehden kyselyjen pohjalta, mutta myös heidän haastattelujensa perusteella.

Hyvin merkittävää roolia ovat näytelleet jo 1960-luvulta alkaen kajaanilaiset *Pekka Helo*, *Antti Leinonen* ja *Jouni Ruuskanen* heidän Vuolijoelle ulottuvilla retkillään. Varsinkin 1980-lopulta alkaen Otanmäen lintuallas, hyvät yölaulajapaikat, pöllöreviirit sekä muutamat muut hyvät lintupaikat ovat houkuttelleet ison joukon kajaanilaisia ja muita kainuulaisia harrastajia hyviin säännöllisiin linturetkiin huhtikuusta lokakuulle. Heistä merkittävimminä edellisten lisäksi mainittakoon *Hannu Rönkkö*, *Alpo Parttimaa* ja *Teppo Helo*. He ovat vastanneet hyvin monista mielenkiintoisista lajilöydöistä.

Talviaikainen havainnointi on lähinnä satunnaista. Kunnassa ei ole vakituisia aktiivisia lintuharrastajia, jotka kaivavat esille myös talven erityispiirteet. Vaikka talvilinnusto onkin varsin hiljainen Vuolijoella, niin se on sitä myös koko Kainuussa.

Vuolijoen kunnan alueella on tavattu 31.12.2006 mennessä 250 lintulajia, kun koko Kainuussa on havaittu hyväksyttävästi 301 lintulajia. Lajiosuudessa on yksityiskohtainen selvitys laji lajilta, miten kukin laji esiintyy tai on esiintynyt Vuolijoen kunnassa.

Mikäli huomaatte puutteita tai virheitä lajilistassa, niin toivon, että toimitatte tiedot minulle, jotta voin täydentää tietoja ja korvata virheelliset tiedot. Ehkä jatkan listaani senkin jälkeen seuraten entisen Vuolijoen alueella tavattavista lajeista.

Vuolijoen luonnossa tapahtuneet merkittävimmät muutokset

Varsinkin 1970-luvulla aloitetut hyvin tehokkaat valtion maiden metsähakkuut muuttivat hyvin nopeasti monet merkittävät saloseudut lähinnä taimikoiksi ja hakkuuaukioiksi. Ainoana merkittävänä metsäalueena jäi 1980/1990-lukujen vaihteen suojelutaistelujen tuloksena Sopenmäen – Talaskankaan metsiensuojelualue, joka ulottuu Sonkajärven ja Vieremän puolelle.

1960-luvulla alkanut soiden ojitus ja 1970-luvulla alkanut turpeen nosto uhkasi monia merkittäviä lintusoiita. Onneksi rauhoituksen piiriin saatiin Vuolijoen paras lintusuo, *Rimpineva*, ja muutama muu merkittävä suo: *Salinsuo*, *Karppisensuo*, jne.

Yksi merkittävä odottamaton muutos oli *Otanmäen kaivoksen uuden jäteveden saostusaltaan* rakentaminen vanhan altaan pohjoispuolelle Luesuon alueelle. Tehty 200 ha tekoallas, kuten monet vastaavat altaat Suomessa, ovat muodostuneet erinomaisiksi lintupaikoiksi. Allasta kiertävä patotie on mahdollistanut helpon mahdollisuuden kiertää itse allas ja tarkkailla sen linnustoa.

Toki Oulujoen vesivoiman rakentaminen ja Oulujärven säännöstely omalta osaltaan vaikuttaa Oulujärven linnustoon, muttei se suoranaisesti vaikuta muuten, kuin korkea vedenpinta rajoittaa kahlaajille sopivat kahlaajarannat vain muutamiin paikkoihin.

Vaikka maatalous on selvästi vähentynyt monilla syrjäkylillä, on se silti aika vireää ja peltolinnuille on ollut hyvää peltobiotooppia tarjolla. Enemmänkin kylvö-, niitto- ja peltokäsittelytavoissa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet joidenkin lajien esiintymiseen. Parhaiten viljelymaisema on säilynyt *Käkilahti – Ojanperä – Käkisaari* alueella, joka yhdessä rantamaisemineen tarjoaa erinomaiset lintumaastot.

Vuolijoen parhaita lintualueita:

- Otanmäen lintuallas
- Ojanperä, Käkilahti, Käkisaari -alue
- Rimpineva ja muutama muu suojeltu suo: Salininsuo ja Karppisen suo itäosassa, Pöntönsuo länsiosassa ja Halikin- ja Joutensuo eteläosassa
- Vuottolahti; laaja kyläalue Vuoreslahden tienhaarasta Juurikkarannalle Oulujärven rannan tuntumassa
- Sopenmäki - Talaskangas metsiensuojelualue

Näistä kohteista ennen kaikkea Otanmäen allas on omaa luokkaansa ja siellä on havaittu 216 lajia (3.2.2006). Ojanperä – Käkilahti – Käkisaari tarjoaa hyviä kosteikko-, järvenranta-, peltomaisema- ja yölaulajakohteita. Rimpineva on omaa luokkaansa suolinnuston suhteen. Muiden soiden linnustoa on selvitetty lähinnä 1970-luvulla eikä niiden nykytilanteesta ole tietoa. Oulujärven etelärannat Kuusirannalta Vuottolahden kautta Itärannalle tarjoavat hyviä lintukohteita. Sopenmäki – Talaskangas metsiensuojelualue on ainut jäljellä oleva laajempi erämaa-alue komeine metsineen.

Huonosti linnustollisesti tunnettuja alueita, jossa on vain satunnaisesti retkeilyä:

- Koski - Itäranta - Ounas alue; kyläalue Oulujärven rannan tuntumassa Vuoreslahden tienhaarasta Lapinniemeen. Alue lienee samanlainen kuin Vuottolahden alue, tai Kuusirannan alue.
- Saaresmäki; korkealla mäellä oleva kyläalue, paikoin rehevää vaaramaista aluetta
- Patjamäki – Päivänlaskunkangas – Pöntönsuo; vanhoja metsiä, karua rimpinevaa ja rämettä sisältävä vanhojen metsien alue

Tärkeimpien lintupaikkojen kuvaus:

Otanmäen lintuvesiallas

Otanmäen lintuvesiallas on vuosien saatossa kehittynyt Kainuun parhaaksi lintualueeksi. Alue muodostuu kahdesta altaasta, joista eteläisempi on nykyisin kuiva aromainen alue ja pohjoisempi erinomainen lintujärvi.

Alueella on tavattu 216 lajia (3.2.2006), joista monet ovat Suomessa vain muutamia kertoja havaittuja. Linnuston runsaus ja monipuolisuus perustuu sijaintiin lähellä Oulujärveä sekä suureen pieneläin- ja planktonituotantoon. Altaalla on huomattava merkitys linnustolle pesimäpaikkana sekä muuttoaikaisena kokoontumis- ja ruokailualueena.

Kesäisin altaalla oleskelee suuria parvia pesimättömiä sorsalintuja. Muuttoaikana voi alueella parhaimmillaan havaita useita satoja vesilintuja ja kahlaajia sekä satoja lokkeja. Lintujen paljous houkuttelee paikalle myös harvinaisuuksia. Alueen tunnuslinnukseksi on nimetty mustakurkku-uikku, jonka Kainuun kanta pesii altaalla kokonaisuudessaan.

Ojanperä, Käkilahti, Käkisaari

Aluetta hallitsevat keskeisesti Oulujärven rantaniityt ja -maisemat sekä hyvät peltoalueet viljelymaineen. Erinomaisia kohteita ovat Käkilahti rantoineen, Käkisaaren kanavan molemmat päät mukaan lukien luoteispäässä Önkörinlampi sekä Käkisaaren eteläosassa Hovinlahti. Rantaniityillä pesii runsas vesilintu- ja kahlaajakanta. Muuttoaikana rantavesissä pysähtyy runsaasti vesilintuja.

Rimpineva

Alue on kunnan ehdottomasti paras suo pitäen sisällään laajan rimmikkoalueen ja on osa Rimpisuo - Matilanneva soidensuojeluohjelmaa. Rimpineva on kokonaisuudessaan Vuolijoen puolella ja Matilanneva Kestilän puolella. Rimpinevan luoteisosaa ei ole rauhoitettu yksityisomistajien suostumatta luovuttamaan alueita tarkoitettulle suojelualueelle. Myös metsästäjien kiinnostus aluetta kohtaan on huomattava runsaan vesilintu- ja myös pienen hanhikannan johdosta. Suon laajojen rimmikoiden johdosta lintulajisto on varsin monipuolinen, vaikkei suo olekaan erityisen laaja verrattuna moniin muihin vastaaviin Pohjanmaan suojelusoihin. Myös Oulujärven läheisyys luo oman lisänsä lintulajiston runsauteen.

Muut suojellut tai suojeluvarauksessa olevat isot suot (Salininsuo ja Karppisen suo itäosassa, Pöntönsuo länsiosassa ja Halikin- ja Joutensuo eteläosassa)

Nämä suot tarjoavat aika monipuolisen lajiston, vaikkei vähäisemmän tai puuttuvan rimmikkoalueen johdosta vedäkään puoleensa samalla lailla vesilinnustoa ja vaativia suolintulajeja kuin Rimpineva.

Vuottolahti, Itäranta – Ounas alue

Oulujärven eteläosan rantamaisemat, rehevät ja matalat lahdet ja läheiset peltoalueet melkein jatkuvine asutuksineen ovat ennen kaikkea yölaulajien suosiossa, mutta myös suo- ja sarvipöllöjen vakituista pesimäseutua. Retkeily on kohdistunut lähinnä Vuottolahden puolelle ja lahden itäpuolinen osa on huonosti tunnettua. Oletettavasti se tarjoaisi lajistollisesti hyvin paljon samaa kuin lahden länsipuolinenkin alue, jos siellä retkeiltäisiin. Kuitenkin tämä alue kokonaisuudessaan ei vedä vertoja Käkilahti – Ojanperä – Käkisaari alueeseen nykytietämyksen valossa.

Sopenmäki – Talaskangas metsiensuojelualue

Alueella on luonteenomaista toisaalta tiheät kuusivaltaiset sekametsät, joissa on paikoin runsaasti maapuita ja kuolleita pystypuita, ja toisaalta valoisat männiköt, joissa on runsaasti keloja ja ylispuustoa. Koivua on runsaasti, Sopenmäessä merkittävästi haapaa. Alueen pinta-alasta noin puolet on suota. Alueella on myös useita pieniä järviä, lampia ja puroja. Pinnanmuodoltaan alue on aika tasaista ja kalliopaljastumia on hyvin vähän. Sopenmäki on Vuolijoen korkein paikka, 225m merenpinnan yläpuolella. Koko alue on Maanselän vedenjakaja-alueella, josta vedet virtaavat jo Savon puolelle.

Sopenkangas, Heinosenaho, Jyleikönkangas sekä niiden väliset suot Pikku-Talaksen pohjoispuolella sekä Halikinsuo ja Kanasen alue kuuluvat Vuolijoen kuntaan, mutta Talaskankaat ovat jo Vieremän ja Sonkajärven kuntaan kuuluvia alueita.

Kirjallisuuslähteet:

Hilden Olavi (toim.), 1970: MMM Lintuharrastuskirja, 2. painos. Kustannusyhtiö Otava, Keuruu.

Hortling Ivar, 1928. Ornithologische Studien am Oulujärvi-See (Uleåträsk) im Sommer 1927. Ornis Fennica erillispainos 1928.

Kainuun Linnut 1, 1971 (toim. Pekka Helo)

Kainuun Linnut 2, 1972 (toim. Pekka Helo)

Kainuun Linnut 3, 1975 (toim. Pekka Helo)

Kainuun Linnut 4, 1981 (toim. Pekka Helo)

Lindholm Tapio, Airaksinen Outi (toim.), 1994: Talaskankaan metsä- ja suoalueen luonnonsuojeluinventoinnit. Vesi- ja ympäristöhallitus, Helsinki 1994.

Merikallio Einari, 1928. Havaintoja Oulujärven ja sen rantaseutujen linnustosta. Luonnon Ystävä 32: 102-107.

Pihlajaniemi Mari, Saano Aimo, 2005: Kuukkelin (*Perisoreus infaustus*) tila ja valtionmaiden merkitys sen säilyttämiselle Etelä-Suomessa. Tutkimusraportti, Metsähallituksen Luontopalvelut 2005.

Rajasärkkä Ari, 2005: Kainuun ja Vienan Karjalan metsä- ja suolinnustot sekä niiden merkitys luontomatkailemisen kannalta. Alueelliset ympäristöjulkaisut 347.

Rajasärkkä Ari, Virolainen Erkki, 1989: Talaskankaan linnusto. Linnut-lehti 4/1989: 257-262.

www.ymparisto.fi pitää sisällään useita Vuolijoen alueiden suojelukohteita kuvaavia artikkeleita

Hyödyllisiä linkkejä:

Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys ry

<http://www.birdlife.fi/kly/>

BirdLife Suomi ry

<http://www.birdlife.fi/>

LYHENTEET:

Hhp	Hyvin harvinainen pesijä, 0-2 pesintää vuosittain, pesälöytöjä tunnetaan
Hp	Harvinainen pesijä, 3-6 pesivää paria vuosittain
Vlp	Vähälukuinen pesijä, 7-20 pesivää paria vuosittain
Jyp	Jokseenkin yleinen pesijä, 21-100 pesivää paria vuosittain
Yp	Yleinen pesijä, 100-300 pesivää paria vuosittain
Rlp	Runsaslukuinen pesijä, 301-1000 pesivää paria vuosittain
Erlp	Erittäin runsaslukuinen pesijä, >1000 pesivää paria vuosittain

Hhm	Hyvin harvinainen muuttaja, 0-2 muuttohavaintoa vuodessa
Hm	Harvinainen muuttaja, 3-6 muuttohavaintoa vuodessa
Vlm	Vähälukuinen muuttaja, 7-20 muuttohavaintoa vuodessa
Jym	Jokseenkin yleinen muuttaja, 21-100 muuttajaa vuodessa
Ym	Yleinen muuttaja, 100-300 muuttohavaintoa vuodessa
Rlm	Runsaslukuinen muuttaja, 300-1000 muuttohavaintoa vuodessa
Erlm	Erittäin runsaslukuinen muuttaja, >1000 muuttohavaintoa vuodessa

(RK*) Suomen Rariteettikomitean hyväksymä havainto

p	paikallinen
m	muuttava
ä	ääntelevä
Ä	laulava
k	koiras
n	naaras
ad	vanha lintu
juv	nuori lintu
pull	pesäpoikanen
2kv	toisen kalenterivuoden lintu
jp	juhlapukuinen
tp	talvipukuinen
vp	vaihtopukuinen

LAJIT:

1. Kuikka (*Gavia arctica*) – Vlp

Pesii harvalukuisena rauhallisilla Oulujärven niemillä ja saarilla, kuten Vuottoniemi ja eteläpuolen saaret, Kotaniemi, ... Lajia tapaa pesimäaikana ainakin Ylempi-Vuottojärvellä, Pikku-Talaksella, Saaresjärvellä, Takalonlammella ja Maanselänlammella.

2. Kaakkuri (*Gavia stellata*) - Hp

Pesii 1-3 parin voimin Rimpinevalla, josta ne käyvät ruokailemassa Oulujärvellä. Laji on pesinyt 1-2 parin voimin myös Pöntönnevalla 1990-luvulta alkaen. Muuttoaikana lajia tapaa Käkilahdessa (max 10 lintua), mutta myös Otanmäen altaalla satunnaisesti.

3. Amerikanjääkuikka (*Gavia immer*) - Hhm

Kainuun toinen ja Suomen 73. havainto: 30.6.2000 Otanmäen allas 1ad +2kv jp p, lähti NE (Mauno Niskanen, Alpo Parttimaa) (RK*)

4. Pikku-uikku (*Tachyrus ruficollis*) - Hhm

Vain syyshavaintoja: 23.12.2000 1p Itäranta Koski (Mauno Niskanen), 1.10.2004 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 30.10.2006 1p Vuottolahti venesatama (Hannu Rönkkö)

5. Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*) - Jyp

Laji pesii Oulujärven ruovikkoisissa rantavesissä vähälukuisena. Muuttoaikana tavataan usein Otanmäen altaalla.

6. Härkälintu (*Podiceps griseigena*) – Hhp

Lajista on hyvin varhainen havainto Käkilahdesta 20.6.1926 (Einari Merikallio). Tuoreempia havaintoja ovat: 25.6.1976 Vuottoniemi (Antti Leinonen) ja Käkisaaren W-osassa 10.7.1976 (Antti Leinonen). 1990-luvulta alkaen lajia tavataan melkein vuosittain muuttoaikaan Otanmäen altaalla ja Käkilahti – Ojanperä alueella. 1990-luvulla laji on vakiinnuttanut säännölliseksi pesimälajiksi Ojanperä – Käkilahti alueelle. Kesältä 2006 on pesimäaikaiset havainnot sekä Käkilahdesta että Tomperinniementä.

7. Mustakurkku-uikku (*Podiceps auriceps*) – Vlp

Lajia on tavattu Otanmäen altaan rakentamisvuodesta (1974) alkaen ja pesinyt 1980-luvulta alkaen melkein vuosittain: 1980-luvulla ja 1990-luvun alussa 1-3 parin voimin, mutta viime vuosina 6-12 parin voimalla. 1970-luvulla lintuja on tavattu Käkilahdessa 1974-1975 (Leo Jokelainen) ja Pikku-Vuotolla (28.5.1976) (Kari Haataja). Laji pesii muutaman parin voimin myös vanhoilla Otanmäen pikku jätealtailla.

8. Merimetso (*Phalacrocorax carbo*) - Hm

Havaitaan satunnaisena Oulujärvellä, lähinnä pesimättömiä nuoria lintuja, mm. ammuttu talvehtimista yrittänyt lintu 6.1.1915 (Einari Merikallio). Muuttoaikana on tavattu muutamia lintuja vuosittain Otanmäen altaalla.

9. Kaulushaikara (*Botaurus stellatus*) – Hhp

Puhaltelevia lintuja on tavattu Oulujärven isoissa rantaruovikoissa 1998 alkaen. Ensimmäinen havainto 14.-16.5.1998 Ojanperä 1Ä (Jouni Ruuskanen ym). Sen jälkeen lajia on havaittu Ojanperällä 1Ä 26.5.2000 (Jouko Sivonen), 24.5.2002 1Ä Käkilahti (Hannu Rönkkö), 11.6.2003 1Ä Käkisaaren Hovinlampi (Hannu Rönkkö, Kari Haataja) ja 1Ä Kuusirannan Ojanlahdella (Hannu Rönkkö, Kari Haataja). Viimeisin 5.5.-18.6.2006 1Ä Ojanperä (Pasi & Ilkka Raesalmi, Teppo Helo ym)

10. Jalohaikara (*Egretta alba*) - Hhm

Kainuun toinen ja Suomen 50. havainto: 13.5.1992 Otanmäen allas 1m E (Hannu Rönkkö) (RK*). Ensimmäinen havainto on Suomussalmelta kesältä 1990.

11. Harmaahaikara (*Ardea cinerea*) - Vlm

Ensimmäiset havainnot: 10.5.1989 1p Vuottolahti (Hannu Rönkkö / Ari Lappalainen), 30.7.1989 Otanmäen allas (monet). Sen jälkeen on melkein vuosittain havaintoja lähinnä toukokuulta Otanmäen altaalta, Ojanperältä tai kirkonkylältä. Elokuusta 2006 on 2 erillistä havaintoa Otanmäen altaalta loppukesän kiertelevistä linnuista.

12. Mustahaikara (*Ciconia nigra*) – Hhm

On vain yksi vanha ja Kainuun toinen havainto: Vuolijoki 1930 (Pohjolan Linnut). Ensimmäinen havainto oli Kajaanista 1928 (Pohjolan Linnut)

13. Kattohaikara (*Ciconia ciconia*) – Hhm

Kaksi havaintoa: 20.7.1992 1p Vuottolahden koulu (maallikko / Jarmo Lehtonen) ja 9.5.2004 1p Ojanperä (Huotari)

14. Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*) – Hhm

Kaksi havaintoa: 25.8.-1.9.1990 1 2kv Otanmäen allas (Alpo Parttimaa ym) ja 25.-28.5.1996 Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 16.-20.8.2002 1p Vuottolahti (Timo Aihio). Kesällä 2001 3p Käkisaaren Paavonlahdella (Teppo Helo, Hannu Rönkkö, ym)

15. Pikkujoutsen (*Cygnus bewickii*) – Hhm

Neljä muuttohavaintoa: 12.10.1991 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 5.10.2001 32p Otanmäen allas (Timo Aihio ym), 12.5.2003 1p Käkilahti (Hannu Rönkkö) ja 6.-7.5.2005 1p Käkilahti (Hannu Varo, Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa)

16. Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*) – Vlp

Lisääntynyt sitten 1960-luvun ja on pesinyt usealla suolla (Joutensuo, Pöntönneva, Rimpineva, Luesuo, Karppisensuo), josta voi tuoda poikaset läheisille järville tai vesistöön (Pikku-Vuotto, Naamankajärvi, Takalonlampi), mutta pesii myös Sopenjärvellä ja ilmeisesti Lusikkalampi / Ylempi-Vuottojärvi alueella. Muuttoaikaan voi tavata Otanmäen altaalla kymmenien lintujen parvia ja Käkilahdella nykyisin jopa 100-150 linnun kerääntymiä..

17. Lyhytnokkahanhi (*Anser brachyrhynchos*) – Hhm

Kolme havaintoa: 6.5.1992 1p tundra/metsähanhiparvessa Otanmäen altaalla (Hannu Rönkkö), 4.-5.5.1996 1p metsähanhiparvessa Otanmäen altaalla (Hannu Rönkkö ym), 1.5.2005 1m Otanmäen allas (Pekka Helo)

18. Tundrahanhi (*Anser albifrons*) - Hm

Muuttoaikaisia havaintoja: 27.9.1989 45m S Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 18.9.1991 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 6.-9.5.1992 2 2kv p Otanmäen allas metsä/lyhytnokkahanhiparvessa (Hannu Rönkkö ja Jouni Ruuskanen), 3.5.1995 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 25.-28.5.2006 1-3ad p Otanmäen allas (Ari Tervo).

Kesäaikainen havainto: 18.6.1998 1 2kv p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen)

19. Kiljuhanhi (*Anser erythropus*) – Hhm

Ainut havainto: Toukokuu 1971 1p Käkisaari (Leo Jokelainen).

20. Metsähanhi (*Anser fabalis*) – Hp

On pesinyt harvinaisena tai vähälukuisena laajoilla soilla, mutta lienee nykyisin harvinainen tai hyvin harvinainen pesijä. Muuttoaikoina tavataan säännöllisesti kymmeniä lintuja ainakin Otanmäen altaalla tai soilla.

21. Merihanhi (*Anser anser*) – Hm

Lähinnä muuttoaikaisia havaintoja: 1.-2.5.1993 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 19.8.1997 1p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen ym), 8.5.1999 1p Eteläjoen lahti / Juurikkaranta (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 10.5.1999 1p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 6.5.2000 1p Otanmäen allas, 18.5.2003 1p Otanmäen allas (Juha Huttunen, Outi Tuokko). 17.4.2005 2p Otanmäen allas, 20.5.2006 2p Käkilahti (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö).

22. Kanadanhanhi (*Branta canadensis*) – Hm

Seitsemän kevätmuutto havaintoa: 30.4.1987 1p Käkilahti (Kari Jokelainen), 15.4.-1.5.1991 1-2p Vuolijoki (maallikko/Jouni Ruuskanen), 24.4.1994 1p Ojanperä (Timo Karjalainen), 26.4.1995 2p Ojanperä (Jouni Ruuskanen), 20.5.1997 1p Vuolijoki, 18.4.1999 1p Otanmäen allas, 23.5.2002 3p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 15.5.2004 Otanmäen allas, 19.6.2006 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 18.-19.8.2006 2p Käkilahti (Mauno Niskanen)

Vuonna 2006 lajista tehtiin ensimmäiset 2 kesähavaintoa: 19.6.2006 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa) ja 18.8.2006 2p Käkilahti satama (Mauno Niskanen)

23. Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) - Hm

Muuttavana sekä keväällä että syksyllä: 30.4.1970 3m NE Otanmäki (Jukka Hurskainen), 23.5.1995 800m Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Eino Karjalainen), 1.-4.6.1998 3p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Teppo Helo), 8.10.1999 50p Otanmäen allas, 8.10.2004 80m S Otanmäen allas, 25.5.2006 2p (Ari Tervo) ja 16m Otanmäen allas (Eija Kuusisto). Muuttavista parvista tehtiin useita syyshavaintoja 2006.

24. Sepelhanhi (*Branta bernicla*) - Hm

Muuttavana sekä keväällä että syksyllä: 2m N 1.5.1973 Otanmäen jäteallas (Kari Haataja), 19m NE 23.5.1974 Otanmäen allas (Kari Haataja), 21.9.1991 3p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 4.10.1997 34p/m S Otanmäen allas, 8.10.1999 200m SW Otanmäen allas

25. Ruostesorsa (*Tadorna ferruginea*) – Hhm

Kainuun kolme ensimmäistä havaintoa: n5.7.1970 2p Ojanperä (Reijo Haataja / Jouni Ruuskanen), 11.7.1973 Otanmäen jätealtaat (Kari Haataja) (RK*), 16.-19.7.1994 2p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa) (RK*)

26. Ristisorsa (*Tadorna tadorna*) – Hhm

Vain yksi havainto: 15.-16.6.1993 1k p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, ym)

27. Haapana (*Anas penelope*) – Yp

Pesii runsaana ja muuttoaikana runsas

28. Amerikanhaapana (*Anas americana*) - Hhm

Kainuun ensimmäinen ja Suomen yhdeksäs havainto: 13.-22.6.1992 1k p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen ym) (RK*)

29. Harmaasorsa (*Anas strepera*) – Hp/Hm

11.-14.6.1976 2k1n p Otanmäen allas (Kari Haataja ym) on Kainuun toinen havainto. Myöhemmin laji on muodostunut melkein vakituisesti lajiksi ja mahdolliseksi pesijäksi: 30.6.-17.7.1992 1n p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 25.6.1993 1kn p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 14.-16.6.1995 1n p Otanmäen allas, 25.6.1999 1n p Otanmäen allas, 16.6.2001 1k p Otanmäen allas, 18.5.2003 1p Käkilahti (Pekka Helo), 28.5.-4.6.2003 1kn p Otanmäen allas, 10.5.2004 1k p Otanmäen allas, 17.-20.5.2004 2kn p Otanmäen allas

30. Tavi (*Anas crecca*) – Yp

Pesii runsaana ja muuttoaikana runsas

31. Amerikantavi (*Anas carolinensis*) – Hhm
Kainuun ainut ja Suomen 26. havainto: 21.6.-23.1997 1k p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö ym) (RK*).
32. Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) – Yp
Pesii runsaana ja muuttoaikana runsas
33. Jouhisorsa (*Anas acuta*) – Jyp
Pesii melko runsaana ja muuttoaikana melko runsas
34. Heinätavi (*Anas querquedula*) – Hhp
Tavattu Otanmäen altaalla ensi kerran jo 1975 ja sen jälkeen lähes vuosittain kevätmuuttoaikaan 1k – 2kn, mutta myös kesäkuun puolivälissä paikallisena, joten ilmeisesti pesinee. Kesällä 2006 yksi poikue Otanmäen altaalla (n + 6 pull).
35. Lapasorsa (*Anas clypeata*) – Hp/Vlp
Tavataan vuosittain Otanmäen altaalla, mutta muuttavana myös Käkilahdessa ja Vuottolahdessa. Pesii usean parin voimin ainakin Otanmäen altaalla. Ensi pesintä tapahtui 1976. Kesällä sulkimaan kertyi jo kymmeniä lintuja: 25.6.2006 31k4n Otanmäen allas (Teppo Helo)
36. Punasotka (*Aythya ferina*) – Hp
Ensi havainto 4.5.1970 Otanmäen jätealtaalta (Kari Haataja), mutta myöhemmin vuosittain Otanmäen altaalta, joten pesinee siellä muutaman parin voimin. Lajia tavataan myös Ojanperällä ja Käkilahdessa.
37. Amerikantukkasotka (*Aythya collaris*) – Hhm
Suomen kolmas ja Kainuun ensimmäinen havainto: 3.6.-16.8.1997 1jp/vp k p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, ym) (RK*)
38. Tukkasotka (*Aythya fuligula*) – Yp
Pesii runsaana ja muuttoaikana runsas
39. Lapasotka (*Aythya marila*) – Jym
Tavataan sekä kevät että syysmuutolla lähinnä Otanmäen altaalla ja Käkilahdessa 1-10 linnun parvina. Yksi kesähavainto: 23.6.1999 1n p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö)
40. Alli (*Clangula hyemalis*) – Jym
Tavataan sekä kevät että syysmuutolla lähinnä Otanmäen altaalla, mutta on havaintoja myös Käkilahdesta ja Vuottolahdesta. Lienee syksyllä Oulujärvellä yleisempikin. Lajista on myös yksittäisiä kesäaikaisia havaintoja pesimättömistä linnuista.
41. Mustalintu (*Melanitta nigra*) – Hm
Tavataan lähinnä kevätmuutolla harvinaisena (1-8 yks) Otanmäen altaalla ja Ojanperällä. Nykyisin laji on myös säännöllinen muuttaja syksyllä, lähinnä lokakuussa. Ylättäen kesähavainto: 23.6.2006 1kn p Käkilähti satama (Teppo Helo)
42. Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) – Hm/Jym
Tavataan 1-4 linnun ryhmiä keväällä Otanmäen altaalla, mutta myös havaittu 99p 23.5.2004 Otanmäen altaalla (Jouni Ruuskanen). Kesähavaintoja: 23.6.1999 1kn p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 21.6.2000 1p Otanmäen allas (Mauno Niskanen), 2.7.2001 1p Otanmäen allas (Mauno Niskanen), 9.6.2006 2n p Otanmäen allas (Teppo Helo)
43. Telkkä (*Bucephala clangula*) – Yp
Pesii runsaana ja muuttoaikana runsas

44. Uivelo (*Mergus albellus*) – Hp/Jym

Lajia on tavattu jo 1970-luvulla pesimäaikaan sekä Rimpinevalla: 1n p 2.7.1974 ja 19.6.1978 että Otanmäen altaalla kesäaikaan 1979 alkaen. Lajia tavataan 1-25 linnun ryhminä muuttoaikaan lähinnä Otanmäen altaalla, mutta useita (max 10 yks) pesimättömiä? lintuja tavataan läpi kesän. Muuttoaikaan lintuja on tavattu myös Käkilahdessa ja Vuottolahdessa.

45. Tukkakoskelo (*Mergus serrator*) – Jyp

Tavataan pesivänä Oulujärven rantavesillä sekä muuttoaikaan Otanmäen altaalla.

46. Isokoskelo (*Mergus merganser*) – VIm

Tavataan sekä kevät- että syysmuutolla vähälukuisena.

47. Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*) – Hp

Tavataan harvinaisena pesimäaikaan ja pesälöytöjä on 1960- ja 1970-luvulta ainakin Otanmäestä ja Kytökoskelta (Kari Haataja). 1980-luvulta on pesälöydöt Humpinmäestä ja Rimpinevan W-laidalta (Mauno Niskanen).

48. Haarahaukka (*Milvus migrans*) – Hhm

Kolme havaintoa: 10.5.1987 1ad saalistelevana Vuolijoki (Hannu Rönkkö, Leena Rönkkö, A Lappalainen), 2.5.1992 1ad m N Ojanperä (Hannu Rönkkö), tornien taistossa 6.5.2000 1kiert. SW-puolella Otanmäen allasta (Hannu Rönkkö, Juha Huttunen, Jouni Ruuskanen ym)

49. Merikotka (*Haliaeetus albicilla*) – Hm

Havainnot ovat pääosin syysmuutolta, mutta muutama myös kevätkuutolta: 9.5.1995 1m Otanmäen allas (Pekka & Maire Helo), 28.9.1996 1m 2kv Otanmäen allas (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 26.10.1996 1m 1kv SE Ojanperä (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 26.10.1996 1p/m 2kv SW Otanmäen allas, 29.8.1998 1juv p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 11.11.2000 1p Otanmäen allas (Marjatta Kurvinen), 8.10.2004 1m 1kv Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Ari Partanen), 19.-26.9.2006 3kv p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Ari Tervo)

Lapin runsastunut merikotkakanta alkaa näkyä myös Oulujärven alueen muuttoluvuissa.

50. Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*) – Hhp/Hp

Kainuun toinen havainto: 16.5.1974 1n m ESE Otanmäen allas (Kari Haataja). Sen jälkeen 1990-luvun alusta melkein vuosittain: 27.5.1992 1k p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 23.-27.5.1993 1n p Otanmäen allas (Pekka & Teemu Helo, ym), 10.5.-16.6.1996 2kv k ja n p (pesintäyritys?) (Hannu Rönkkö, ym), 5.6.1997 ad n p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 1.5.-29.8.1998 1kn p Otanmäen allas. Naaras nähtiin saalistelevana myös Tulijoella 4.7.1998 (Alpo Parttimaa), 16.5.1998 1ad k Ojanperä (Mauno Niskanen), 18.4.1999 1k p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 10.5.1999 4p Otanmäen allas (Urpo Haapalainen), 3.-25.5.2000 1k p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa) ja 17.8.2000 1ad n ja 1juv p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 1.8.2003 1kn p Otanmäen allas (Alpo Varkki), 20.4.2004 1n p Ojanperä (Jouni Ruuskanen), 22.4.2005 1n p Otanmäen allas, 28.4.2005 1k p Otanmäen allas, 21.5.2005 1ad k Käkilahti (Mauno Niskanen), 5.7.2005 2juv p Otanmäen allas (Petteri Tolvanen, Kari-Pekka Tolvanen). Kesällä 2006 pari piti reviiriä sekä Ojanperällä (pesän rakennusta) että Otanmäen altaalla (elokuussa 1juv).

Laji on havaintojen perusteella vakiintunut pesimälinnuksi Otanmäen altaan ympäristöön ja Ojanperälle.

51. Sinisuohaukka (*Circus cyaneus*) - VIp

Laji pesii vähälukuisena soiden ja peltojen reuna-alueilla. Kanta lienee pienentynyt viime vuosina.

52. Arosuohaukka (*Circus macrourus*) – Hhm/Hm

Kainuun eka ja Suomen 47. havainto: 11.5.1989 1k 2kv Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Tapio Kostet) (RK*), 11.5.1995 1ad k m W Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 20.5.2001 1ad n p/m W Otanmäen

allas (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö) (RK*). Lisäksi 10.6.2003 1 2kv aro/niittysuohaukka SW Otanmäen allas (Hannu Rönkkö) ja 14.5.2006 2kv p Otanmäen allas (Pekka Helo, Maire Helo). Vuolijoen lisäksi Kainuussa arosuohaukkaa on nähty vain Vaalassa, missä tavattiin Suomen toinen pesintä 2004 sekä Kajaanissa muuttavana 2004 ja 2006.

53. Niittysuohaukka (*Circus pygarcus*) – Hhm

Pari havaintoa, joista eka havainto on myös Kainuun ensimmäinen: 4.6.2001 Otanmäen allas 1ad n (Hannu Rönkkö, ym), 23.5.2006 ad n Otanmäen allas (Reijo Kylmänen)

54. Kanahaukka (*Accipiter gentilis*) – Vlp/Jyp

Kanta on voimakkaasti taantunut metsien hakkuiden ja pirstoutumisen myötä.

55. Varpushaukka (*Accipiter nisus*) – Vlp

Pesimäkanta lienee aika vakaa, vaikka vähän vaiteliaana pesijänä se jää helposti huomaamatta.

56. Hiirihaukka (*Buteo buteo*) – Jyp

Hiirihaukkakin on kärsinyt selvästi metsien hakkuista. Sopivat pesimäpaikat ovat selvästi vähentyneet ja kanta lienee vähentynyt.

57. Piekana (*Buteo lagopus*) – Vlm

Laji on vähälukuinen Lapin pesimäpaikkojen läpimuuttaja sekä keväällä että syksyllä. Lajista on joitain pesimäaikaisia havaintoja mahdollisista pesivistä linnuista: 28.5.1976 1p Pikku-Vuotto (Kari Haataja, Pekka Väyrynen), kesäkuu 1996 varoiteleva pari Hämeensalmi (Teppo Helo)

58. Maakotka (*Aquila chrysaetos*) – Hhp/Hhm

Muuttohavaintoja nuorista keväällä: 23.4.1973 1 2-4kv m N Otanmäki (Kari Haataja). Sama lintu myöhemmin päivällä Luesuolla, josta lähti nousemaan ja kaartelemaan taivaalle. Lisäksi 26.4.2003 1m Otanmäki (Pekka Helo, Jouni Ruuskanen), 12.5.2006 1m Otanmäen allas (Esko & Päivi Kaappola), ja syksyinen havainto: 23.9.2006 1ad p Otanmäen allas (Markus Keskitalo).

Maakotka on oletettavasti pesinyt vielä 1960-luvulla Vuolijoen eteläosissa, mutta myös vielä 1970-luvulla Pyhännän puolella Vuolijoen rajan tuntumassa ulottaen reviirinsä Vuolijoen puolelle.

59. Kalasääksi (*Pandion haliaetus*) - Hp

Laji on pesinyt Kettukankaalla ja Löytösuolla 1960-luvulla, samoin Rimpinevan länsipuolella. Lajia tavataan Vuolijoen alueella, muttei ole tiedossa enää vakituisia pesimäpaikkoja.

60. Tuulihaukka (*Falco tinnunculus*) – Vlp

Peltojen yllä lelutteleva tuulihaukkakanta vaihtelee riippuen myyräkannoista. Pesiä löytyy vuosittain.

61. Punajalkahaukka (*Falco vespertinus*) – Hhm

Ensimmäinen havainto 20.8.1967 1ad k Käkilahti (Kari Haataja) lienee syksyisen vaelluksen satoa. Pesimättömiä kiertelijöitä lienee 20.7.1989 nähty 1k 2kv p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö) (RK*).

Mainittakoon, että 2004 punajalkahaukka pesi Kainuun alueen läheisyydessä Pelson länsipuolisilla soilla, josta on havaintoja myös aiemmilta vuosilta.

62. Ampuhaukka (*Falco columbarius*) – Hhp & Hm

Laji muuttaa vähälukuisana pohjoisen pesimäpaikoille. Laji pesinee suurten soiden reuna-alueilla.

63. Nuolihaukka (*Falco subbuteo*) – Vlp/Jyp

Laji pesii yleisesti Oulujärven rantamaisemissa.

64. Tunturihaukka (*Falco rusticolus*) - Hhm

Yksi muuttohavainto: 21.10.1989 1 kv p Otanmäen allas (Hannu Varo)

65. Muuttohaukka (*Falco peregrinus*) - Hhp

Vielä 1960-luvulla muuttohaukka pesi säännöllisesti Vuolijoen soilla. Viimeinen varmistettu pesintä yllättäen oli 1994, jolloin kolme poikasta varttui lentokykyisiksi. Samalla suolla havaittiin yksinäinen lintu kesällä 1995.

Muuttoaikana sekä keväällä että elokuulta on Otanmäen altaalta havaintoja 1990 alkaen melkein vuosittain. Ojanperältä yksi muuttohavainto, 2p 13.4.2005 sekä Pentinpuroilta 1p 16.5.2006 (Teppo Helo). Yllättäen myös kesäaikainen havainto Otanmäen altaalta, 2kv p 5.7.2005 (Petteri Tolvanen, Kari-Pekka Tolvanen) sekä 26.6.-5.7.2006 2ad p (Jouni Ruuskanen, Markus Keskitalo, Petteri Tolvanen).

66. Pyy (*Bonasia bonasia*) - Jyp

Pesimäkanta on metsien hakkuista huolimatta säilynyt kohtalaisella tasolla, koska se suosii sekametsiä.

67. Riekko (*Lagopus lagopus*) – Vlp

Pesimäkanta on selvästi vähentynyt soiden ojittamisen seurauksena.

68. Teeri (*Tetrao tetrix*) – Jyp/Yp

Teeri ei ole niinkään kärsinyt metsien hakkuista, sillä taimikot ja kasvavat sekametsät ovat sen keskeistä asuinaluetta.

69. Metso (*Tetrao urogallus*) – Vlp

Metsokanta on kaikkein eniten kärsinyt metsien hakkuista ja sopivien soidin/pesimäpaikkojen puutteesta. Vahvin kanta lienee Sopenmäki-Talaskangas alueella.

70. Peltopyy (*Perdix perdix*) – Hp

Vuosina 1969-1974 oli 3-9 yks p vuosittain Käkisaaressa (Leo Jokelainen)

71. Viiriäinen (*Coturnix coturnix*) – Hhp

Neljä kesähavaintoa: 30.6.1992 1Ä Ryynäsenjoki (Mauno Niskanen, Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 23.5.1993 1Ä Karjalanniemi (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 10.6.1996 1Ä Vuolijoki (maallikko/Jouni Ruuskanen), 20.6.2001 1Ä Kuusiranta (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa, Jouni Ruuskanen)

72. Fasaani (*Phasianus colchinus*) – Hhm

Ainut havainto: 23.12.2004 1k Juurikkaranta (Jouni Ruuskanen)

73. Luhtakana (*Rallus aquaticus*) - Hhp

14.-23.6.2001 1ä Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, ym), 5.-11.6.2003 1ä Otanmäen allas (Jorma Voutilainen, ym)

74. Luhtahuitti (*Porzana porzana*) – Hhp

Vakiinnuttanut asemansa Vuolijoen linnustoon 1990-luvulla: 24.-29.6.1991 1Ä Otanmäen allas (Hannu Varo, ym), 6.6.1997 1-2Ä Otanmäen allas (Pekka Helo), 24.6.1999 1Ä Käkisaaren luhta (monet), 28.6.2000 1Ä Kuusiranta Mäntyniemi (Mauno Niskanen), 14.-18.6.2001 1Ä Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 17.6.2001 1Ä Käkisaaren luhta (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 1.-5.5.2002 1Ä Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Timo Aihio, ym), 5.-9.6.2002 1Ä Käkisaari Hovinlahti (Teppo Helo, Pekka Helo, ym)

75. Kääpiöhuitti (*Porzana pusilla*) – Hhm

Suomen 9. ja Kainuun ensimmäinen havainto: 24.6.-4.7.1999 1k Ä Käkilahti (Teppo Helo ym) (RK*)

76. Ruisräikkä (*Crex crex*) – Hhp

1990-luvulla laji on vakiinnuttanut asemansa melkein jokavuotiseksi lajiksi: 1.6.1993 1Ä Itäranta (Teppo Helo), 10.7.1993 1Ä Siltalanperä (Mauno Niskanen), 25.6.1999 1Ä Käkilahti (monet), kesällä 2000 peräti 12 narisevaa (Juurikkaranta, Käkilahti, Pentinpuro, Kuusiranta, Itäranta, Koski, Vuottolahti ja Kytökoski), 9.6.2001 1Ä Valtalanniemi, 9.6.-7.7.2001 1Ä Juurikkaranta, 10.6.-7.7.2001 1Ä Käkilahti, 10.6.2001 1Ä kirkonkylä ja Ojanperä, 6.7.2002 1Ä Juurikkaranta, 7.7.2002 1Ä Pentinpuro, 24.6.2005 Pentinpuro 1Ä. Kesällä 2006 laji oli taas varsin runsaslukuinen (Juurikkaranta, Kuusiranta, Pentinpuro).

77. Liejukana (*Gallinula chloropus*) – Hhm

Vain yksi havainto tästä harvinaisesta Kainuun lajista: 20.5.1995 1p Otanmäen allas (Pekka Helo)

78. Nokikana (*Fulica atra*) – Hhp

Vakiinnutti pesimälajistoon 1970-luvulla Otanmäen altaalle ja pesiviä pareja on ollut 0-3 vuosittain.

79. Kurki (*Grus grus*) – Jyp

Tavataan jokseenkin yleisenä soilla ja niiden reuna-alueilla.

80. Meriharakka (*Haematopus ostralegus*) – Hhm/Hhp

Tavataan satunnaisena muuttomatalla: 16.5.1991 1ä Otanmäen allas (Pekka Helo), 6.10.1991 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 26.5.1995 22p Ojanperä (Hannu Varkki), 1.6.2000 3p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 18.5.2006 1p Otanmäen allas (Urpo Haapalainen).

Lajista on viime vuosien ajalta pesimäaikaisia havaintoja Ojanperältä, Karjalanniemeltä ja Vuottolahdelta, joka viitanee pesintään Oulujärven rantamaisemissa.

81. Pikkutylli (*Charadrius dubius*) - Jyp

Laji pesii sorakuopilla ja Oulujärven rantamaisemissa.

82. Tylli (*Charadrius hiaticula*) – Hhp & Jym

Tavataan sekä kevät- että syysmuutolla pääasiassa Otanmäen altaalla, mutta muutamin paikoin myös Oulujärven rannoilla. Muutamat kesäkuun havainnot Otanmäen altaalla voivat viitata pesintään.

83. Siperiankurmitsa (*Pluviaria fulva*) - Hhm

Kainuun ainoat havainnot ja ensimmäinen on Suomen 15. havainto: 25.5.1991 1jp p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö) (RK*), 14.-18.7.1992 1ad vp Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, ym) (RK*), 15.9.1996 1 kv p sekä 16.-17.9.1996 2 kv p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, ym) (RK*), 13.9.1999 1 kv p Otanmäen allas (Pekka Helo ym) (RK*)

84. Kapustarinta (*Pluviaria apricaria*) – Vlp/Hp

Isoilla avosoilla laji pesii edelleen muutamien parien voimin.

85. Tundrakurmitsa (*Pluviaria squatarola*) – Jym

Lajia tavataan sekä kevät- että syysmuutolla Otanmäen altaalla 1-10 linnun parvina, mutta 5.10.1991 levähti turvelautoilla 54yks parvi.

86. Keräkurmitsa (*Charadrius morinellus*) – Hhm

Laji on tavattu kerran: 13.9.1995 1juv p Otanmäen allas (Pekka Helo, Jouni Ruuskanen)

87. Töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*) – Jyp/Yp

Laji pesii jokseenkin yleisenä.

88. Isosirri (*Calidris canutus*) – Hm

Lajia on tavattu 1974 alkaen Otanmäen altaalla 1-7 linnun ryhminä syysmuutolla, mutta myös 10.6.1992 ja 18.6.1997 ovat myöhäisiä kevätmuuttajia. 2001 altaalla tavattiin kymmeniä lintuja.

89. Pulmussirri (*Calidris alba*) - Hm

Lajia tavataan Oulujärven hiekkarannoilla tai Otanmäen altaalla syysmuutolla: 1.8.1976 3p Kuusiranta (Kari Haataja), 26.8.1976 1p Kuusiranta, 4.-7.9.1990 1juv p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 5.8.2005 3p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen). 2001 altaalla tavattiin enimmillään 16 yksilöä ja 4-6 lintua pitemmän ajan. Keväältäkin on yksi havainto: 29.5.2002 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa)

90. Pikkusirri (*Calidris minuta*) – Vlm/Jym

Lajia tavataan sekä kevät että syysmuutolla pikkuparvina Otanmäen altaalla, mutta poikkeuksellisesti 7.-10.6.1992 25-44yks levähti muuttomatalla.

91. Lapinsirri (*Calidris temminckii*) – Vlm

Lajia tavataan sekä kevät että syysmuutolla pikkuparvina Otanmäen altaalla, mutta havaintoja on myös Ojanperältä ja Käkilahdesta.

92. Palsasirri (*Calidris melanotos*) – Hhm

Kainuun ainut ja Suomen 24. havainto: 12.6.1989 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa) (RK*)

93. Kuovisirri (*Calidris ferruginea*) – Hm

Lajia on tavattu 1-50yks parvina Otanmäen altaalla syysmuutolla, mutta 21.6.1989 1p lienee lähinnä myöhäinen kevätmuuttaja. Ensimmäinen havainto 8.-9.8.1973 Otanmäen allas (Kari Haataja)

94. Merisirri (*Calidris maritima*) - Hhm

Yksi havainto: 6.10.1991 1tp p Otanmäen allas (Hannu Varo)

95. Suosirri (*Calidris alpina*) – Ym

Lajia tapaa säännöllisesti sekä kevät- että syysmuutolla Otanmäen altaalla, mutta myös muillakin Oulujärven rantapaikoilla. Suurimmat syysmuuttoparvet ovat olleet 70-200 linnun ryhmiä.

96. Jänkäsirriäinen (*Limicola falcinellus*) – Hp

Laji pesii isoilla vetisillä soilla ja pesä/ poikuelötyjä on mm. Rimpinevalta. Muuttoaikaan lajia tapaa säännöllisesti Otanmäen altaalla pääasiassa kevätmuutolla 1-20 linnun parvina, mutta myös syysmuutolta on pari havaintoa, kuten 8.8.1973 1p Otanmäen allas (Kari Haataja).

97. Suokukko (*Philomachus pugnax*) – Jyp/Yp

Laji pesii isoilla soilla ja muutolla tavataan kymmenien lintujen ryhmiä. Pesii myös Otanmäen altaalla.

98. Jänkäkurppa (*Lymnocyptes minimus*) – Hp

Laji pesii vetisillä soilla (mm. pesälöytö Joutensuolta 1976) ja soidintavia on havaittu mm. Rimpinevalla ja Luesuolla. Muuttohavaintoja on Otanmäen altaalta.

99. Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*) – Yp

Laji pesii yleisenä soilla ja rantaniityillä.

100. Heinäkurppa (*Gallinago media*) – Hhm

Laji on tavattu kerran: 17.7.1999 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Ari Partanen)

101. Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*) – Vlp/JyP

Laji on yleistynyt ja lienee nykyisin kohtalaisen yleinen kesäöiden lentelijä ja pesijä.

102. Mustapyrstökuiri (*Limosa limosa*) – Hhm

Vain kolme havaintoa tästä Liminganlahden merkkilinnusta: 5.5.1995 1p Otanmäen allas (Pekka & Maire Helo), 3.5.1996 1p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 2.-3.6.2001 1p Otanmäen allas (Hannu Varkki, Heikki Törmälehto)

103. Punakuiri (*Limosa lapponica*) – Hm

Lajia tavataan muuttoaikoina Otanmäen altaalla säännöllisesti pikku parvina (havaittu 1-17 yks ryhmiä), kuten myös Oulujärven rannoilla. Lajista on viime vuosina havaintoja isoita, noin 150 linnun muuttoparvista

104. Pikkukuovi (*Numenius phaeopus*) – Vlp

Laji pesii useilla soilla ainakin 10 parin voimin.

105. Kuovi (*Numenius arquata*) - Jyp

Laji pesii pelloilla ja Oulujärven rantaniityillä jokseenkin yleisenä, vaikka kanta on vähentynyt.

106. Mustaviklo (*Tringa erythropus*) – Hhp & Jym

Lajista on pari pesimäaikaista havaintoa: Luesuo 2.6.1974, Joutensuo 29.5.1976 ja 10.6.1976 hätäilevä pari Pöntönsuolla (Kari Haataja). Muutoin linnut ovat lähinnä muuttomatalla pohjoisen pesimäsoille tai takaisin etelään.

107. Punajalkaviklo (*Tringa totanus*) – Hp

Laji vakiintui pesimälajiksi 1976, kun poikue löytyi Otanmäen altaalta (Kari Haataja, ym). Pari on havaittu myös 13.6.1976 Oulujärven rannalla Koiraniemessä (Kari Haataja).

108. Lampiviklo (*Tringa stagnatilis*) – Hhm

Kainuun kolmas havainto 23.5.1993 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö) (RK*). Lisäksi 27.5.2002 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Pekka Helo, Alpo Parttimaa), 12.-20.6.2003 1p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Hannu Rönkkö, Kari Haataja, ym), 20.5.2006 1p Otanmäen allas (Markus Keskitalo, ym)

109. Valkoviklo (*Tringa nebularia*) – Jyp

Pesii lähinnä soilla.

110. Metsäviklo (*Tringa ochrorus*) – Jyp

Pesii vähälukuisena.

111. Liro (*Tringa glareola*) – Jyp/Yp

Pesii varsin yleisenä sekä soilla että rantamaisemissa.

112. Rantakurvi (*Xenus cinereus*) – Hhp/Hm

Lajia tavataan muuttoaikaan melkein vuosittain nykyisin. Monet kesäkuun havainnot Otanmäen altaalta voivat merkitä myös mahdolliseen pesintään alueella, kuten vanhan altaan alueella, sillä siksi säännöllisesti lajia on tavattu.

2.6.1975 1p Vuottolahti (Pekka Väyrynen), 10.6.1992 1p/m E Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 7.-17.7.1993 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 22.6.1995 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 17.-23.6.1997 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 24.6.1999 2p Otanmäen allas (monet), 18.7.1999 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 3.6.2001 1p Otanmäen allas (Hannu Varkki), 22.6.2001 2m/p putosi taivaalta turvelautoille (Kari Haataja, Jouni Ruuskanen), 29.-31.5.2002 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa, Jouni Meski, Saana Kukkola), 28.5.2003 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa, R. Mäkelä), 7.6.2004 1p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 21.6.2005 1p Otanmäen allas (Ari Tervo, Pirjo Rimpinen).

113. Rantasipi (*Actitis hypoleucos*) – Jyp

Tavataan sekä jokien, purojen ja järvien rannoilla.

114. Karikukko (*Arenaria interpres*) – Vlm

Lajia tavataan sekä Oulujärven rannoilla että Otanmäen altaalla melkein vuosittain. Ilmoitettuja havaintoja on mm. 18.-23.5.1974 1p Vuottolahti (Kari Haataja, Pekka Väyrynen), 19.-20.5.2001 1p Otanmäen allas (Teppo Helo, ym), 28.5.2003 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa, Rainer Mäkelä), 23.5.2004 2m Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 15.5.2005 1p Otanmäen allas (Hannu Varo)

115. Vesipääsky (*Phalaropus lobatus*) - Hp

Laji pesii ainakin Rimpinevalla, mutta ilmeisesti muillakin isoilla Vuolijoen rimpisoilla. Laji on pesinyt myös Otanmäen altaan turvelautoilla. Kevätmuutolla lajia tavataan säännöllisesti Otanmäen altaalla (1-55 yks ryhmiä).

116. Isovesipääsky (*Phalaropus fulicarius*) – Hhm

Kainuun ainoat kaksi havaintoa: 16.-21.10.1997 1 1kv p Otanmäen allas (Pekka Helo ym) (RK*), 30.9.-3.10.2002 1 1kv p (Mauno Niskanen, Hannu Rönkkö, ym) (RK*)

117. Merikihu (*Stercorarius parasiticus*) – Hhm

Lajia tavataan satunnaisesti kevätmuutolla: 16.5.1991 1m Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 24.5.2004 3m N Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen)

118. Tunturikihu (*Stercorarius longicauda*) – Hhm

Kevätmuutolla 2001 oli aivan poikkeuksellinen tunturikihun esiintyminen Perämeren rannikolla ja siitä sai osansa myös sisämaan lintupaikat, myös Vuolijoella. 20.5.2001 Otanmäen altaalla tavattiin suuria muuttoparvia: 26+7+8+23=64 yks E (Teppo Helo, Maria Helo, Sari Leinonen, Jari Leinonen, Jouni Ruuskanen). Parvia tavattiin myös Oulujärven tuntumassa: 6m E Vuottolahti (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa) ja 24m E Ojanperä (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa)

119. Isokihu (*Catharas skua*) – Hhm

Kainuun eka ja Suomen 19. havainto: 17.8.1988 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö) (RK*). Lisäksi Kainuusta on toinen havainto Hyrynsalmelta.

120. Pikkulokki (*Larus minutus*) - Jyp

Pikkulokki vakiintui pesimälinnuksi 1970-luvulla Otanmäen altaalle, jossa parimäärä on vaihdellut vuosittain, mutta on kasvanut aluksi muutamista kymmenistä pareista 1970-luvulla useaan sataan lintuun 1990-luvulla ja viime vuosina noin 1000 parin pesimäkannaksi. Elokuussa nuoria lintuja on tavattu myös Oulujärvellä. Muuttoaikaan Otanmäen altaalla tavataan 300-1500 linnun kerääntymiä.

Viime vuosina pesimäkanta on ollut joka yli 500 paria ja lienee nykyisin Suomen suurimpia pesimäkolonioita.

121. Naurulokki (*Larus ridibundus*) – Yp

Laji pesii sekä soilla, Oulujärven saarilla että Otanmäen altaalla. Kanta on vahvin Otanmäessä.

122. Kalalokki (*Larus canus*) – Jyp

Laji pesii sekä soilla, Oulujärven saarilla että Otanmäen altaalla.

123. Selkälokki (*Larus fuscus*) – Hp

Laji pesii muutaman parin voimin Oulujärven rauhallisilla niemillä ja saarilla.

124. Harmaalokki (*Larus argentatus*) – Jyp

Laji pesii sekä soilla että Oulujärven saarilla.

125. Isolokki (*Larus hyperboreus*) – Hm

Neljä havaintoa Jäämeren rannoilla pesivistä ja sinne muuttavista linnuista: 21.10.1989 1ad p Otanmäen allas (Hannu Varo), 15.5.1991 1 2-3kv p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 10.-18.5.1996 1 4kv p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa), 5.5.1999 1p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Urpo Haapalainen)

126. Merilokki (*Larus marinus*) – Hm

Tavataan harvalukuisena Otanmäen altaalla ja mahdollisesti myös Oulujärvellä. 11.5.1991 1 3kv p Otanmäen allas (Pekka Helo), 27.9.1991 3ad p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 1.10.1991 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 12.10.1991 2ad + 1juv p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 12.5.1996 2p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 21.6.2005 2ad p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 21.5.2006 1ad P Ojanperä (Teppo Helo, Markus Keskitalo), 12.10.2006 1ad m NW Käkilahti satama (Pekka&Maire Helo)

127. Räyskä (*Sterna caspia*) – Hm

Muutama vanha keski- ja loppukesällä Oulujärven tuntumassa kiertelevistä linnuista: 9.8.1973 2ad Vuottolahti (Kari Haataja, Jukka Väyrynen), 15.8.1973 1ad1juv N Otanmäen allas (Kari Haataja), 2.7.1976 2NE Rimpineva (Jouni Ruuskanen, Kari Haataja, Pekka Salminen, Gustav Munsterhjelm), 19.6.1976 1W Otanmäen allas (Kari Haataja, Jouni Ruuskanen), 15.8.1976 1 Valtalanniemi (Kari Haataja).

Tuoreempia havaintoja ovat: 7.9.1990 1p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 27.7.2004 2ad p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Ari Partanen), 29.8.2005 2p Otanmäen allas (Ari Tervo), 5.7.2006 2ad p/kiert Otanmäen allas (Petteri Tolvanen).

Ilmeisesti Perämerellä pesiviä lintuja harhautuu pesimäkauden jälkeen Oulujokea pitkin Oulujärven alueelle. Mitä sitten ovat kesäkuun lopulla ja heinäkuun alussa lentelevät linnut?

128. Kalatiira (*Sterna hirundo*) – Jyp

Pesii soilla, Oulujärven rannoilla/saarissa sekä Otanmäen altaalla.

129. Lapintiira (*Sterna paradisaea*) – Vlp

Pesii Oulujärven rannoilla/saarissa sekä Otanmäen altaalla.

130. Mustatiira (*Chlidonias niger*) – Hm/Vlm

10.6.1976 1ad p Käkisaari (Antti Leinonen), 1.6.1989 1ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 15.-20.6.1992 1ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa, Pekka Helo), 15.-18.6.1993 1ad p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Hannu Rönkkö), 10.6.1994 1ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 15.-18.5.1996 1ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa, Jouni Ruuskanen), 27.5.1997 1ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 12.6.1997 2ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 5.-28.6.1999 1ad p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Jouni Ruuskanen), 2.-3.7.1999 2ad p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Alpo Parttimaa, Teppo Helo), 2.-3.6.2002 1ad p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 24.6.2003 1ad p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen), 18.6.2005 1ad p Otanmäen allas (Teppo Helo), 23.-26.6.2006 1ad p Otanmäen allas (Kari Haataja, ym)

Muutammat kesäkuun lopun ja heinäkuun alun havainnot voimat merkitä pesintääkin joko altaalla tai jossain lähetyvillä.

131. Valkosiipitiira (*Chlidonias leucopterus*) – Hhm

Oulujärvellä Uupuneen saaren lähetyvillä lenteli aika ajoittain kilometrien päässä käynyt 1ad jp p 6.-12.7.2004 eli liikkui sekä Kajaanin että Vuolijoen puolella (Maarit Vainio, ym) (RK*). Lintu näkyi hyvin Lapinniemeen ja oli Kainuun kolmas havainto. Kaksi aiempaa ovat Vaalasta.

132. Kalliokyyhky (*Columba livia domestica*) – Hhm

Talven 1972/1973 asui 3 lintua Otanmäen taajamassa lintulautojen ja ruokinnan turvin.

133. Uuttukyyhky (*Columba oenas*) – Hhm

Kevät 1972 1p Käkisaari (Leo Jokelainen), 28.4.1992 1p Vuolijoki kk (Hannu Rönkkö), 30.5.1993 1m W Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 29.5.2005 1m Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen)

134. Sepelkyyhky (*Columba palumbus*) – Yp

Tavataan yleisenä koko kunnan alueella.

135. Turkinkyyhky (*Streptopelia decaocto*) – Hhm

Kaksi havaintoa: 6.9.1987 1p Käkisaari (Kari Jokelainen), 21.7.1991 1m E Otanmäen allas (Alpo Parttimaa)

136. Turturikyyhky (*Streptopelia turtur*) - Hhm

Kolme muutto- ja kesäaikaista havaintoa: 27.5.-22.6.1981 1p Käkisaari (Kari Jokelainen), 8.6.1991 1p Kytökoski (Sari Seppä), 15.9.1991 1p Vuottolahti (Urpo Haapalainen). Lisäksi on yksi turkin/turturikyyhky havainto: Vuottoniemi 25.6.1976 1m SW (Antti Leinonen)

137. Käki (*Cuculus canorus*) – Jyp

Tavataan jokseenkin yleisenä koko kunnan alueella.

138. Huuhkaja (*Bubo bubo*) – Hhp

Tiedossa on yksi 1990-luvulla vakiintunut reviiri, josta on löydetty pesä ainakin 1999 (2 poikasta), 2002 (2 poikasta) ja 2003 (1 poikanen).

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Viirupöllö	3	4	2	2	1	1	5
Helmipöllö	0	1	0	1	10	0	0
Sarvipöllö	6	7	0	3	7	0	1
Suopöllö	4	1	0	4	4	1	2
Huuhkaja	1	0	0	1	1	0	1
Lapinpöllö	1	0	0	0	1	0	0
Varpuspöllö	0	1	0	0	0	0	0

Taulukko 1: Ilmoitetut pöllöreviirit (soidinäntelijät, pesäaikaiset reviirit tai pesät) Vuolijoella 1999-2005.

139. Tunturipöllö (*Bubo scandiac*) – Hhm

Tunturipöllöjen vaelluksilta on Vuolijoella havaittu kaksi kertaa iso valkea Siperian taigan lintu: maaliskuu 1986 1ad n usean päivän ajan Vuolijoen kirkonkylä Kuusirannalle menevän vien varressa peltoaukealla (Pekka Helo, ym), 18.4.2000 1k (2kv) p Ojanperä (Jouni Ruuskanen, Hannu Rönkkö)

140. Hiiripöllö (*Surnia ulula*) – Hp

Hyvinä myyrävuosina pesii laji mm. palokärhen vanhoissa koloissa. Pesälöytöjä on vuosilta 1974, 1977, 1978. Vaellusvuosilta 1973, 1977, 2000, 2005 on lähinnä keväthavainnot.

141. Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*) – Hhp/Hp

1980-luvulla talvella 1p Kytökoski (Taisto Jokelainen/Kari Haataja), 7.4.1996 1Ä Juurikkaranta (Mauno Niskanen), 17.4.2000 1Ä Juurikkarannan ja Kuusirannan tienristeyksen välillä (Mauno Niskanen).

Varpuspöllö lienee yleisempi, mutta sen esiintymistä ei ole systemaattisesti selvitetty.

142. Viirupöllö (*Strix uralensis*) – Jyp
Viirupöllöllä on vakituisia reviierejä vuosittain 10-15 alueelta kunnan eri osista. Tiedossa on 0-4 pesää ja soidinhavaintoja vuosittain.
143. Lapinpöllö (*Strix nebulosa*) – Hp
Hyvinä myyrävuosina (1970, 1974, 1977, 1978, 1996) tavataan lajia pesivänä vanhoissa haukkojen pesissä ja pesälöytöjä on silloin tehty 1-4. Vaellusvuosilta on talvihavaintoja: 1976, 1992, 1999, 2003.
144. Sarvipöllö (*Asio otus*) – Hhp/Hp
Lajia tavataan melkein vuosittain ja pesälöytöjä on hyvinä myyrävuosina useampiakin.
145. Suopöllö (*Asio flammeus*) – Hp/Vlp
Laji pesii vuosittain ja pesimämäärä on riippuvainen myyräkannoista.
146. Helmpöllö (*Aegolius funereus*) – Hp/Vlp
Lajia tavataan melkein vuosittain ja pesälöytöjä on hyvinä myyrävuosina useampiakin.
147. Kehrääjä (*Caprimulgus europaeus*) – Hhm
Vain kaksi havaintoa tästä etelän kuivien kankaiden ja yön hämäryyttä vaativasta lajista: 8.8.1975 1p maantiellä iltahämärässä Vuottolahdessa (Jouni Ruuskanen, Antti Leinonen, M-L Leinonen), 21.-23.6.2002 1Å Sopenmäki-Talaskangas (Veli-Matti Sorvari)
148. Tervapääsky (*Apus apus*) - Jyp
Tavataan yleisenä koko kunnassa.
149. Harjalintu (*Upupa epops*) – Hhm
Vain yksi havainto: n.1.10.1975 1p usean päivän ajan Uimaniemessä (Juntunen / Kari Haataja)
150. Käenpiika (*Jynx torquilla*) – Hp/Hhp
Tavataan harvinaisena pesimäaikaan ja kanta on vähentynyt
151. Harmaapäätikka (*Picus canus*) – Hhm
Syysvaelluksilta ja ruokintalautojen vieraksi on jäänyt muutama lintu: Lokakuu 1977 1k p Otanmäen koulu (Toini Moilanen), 1.-12.11.1983 1p Otanmäen koulu (Toini Moilanen), 15.2.1984 1p Otanmäki (Sirkka Haataja) ja tämä lintu on kierrellyt laajemmaltikin talven aikana alueella. 25.12.1999 1p Vuottolahti (Mauno Niskanen), 20.11.2005 1p usean päivän ajan lintulaudoilla Ojanperä (Luhtaniemi)
152. Palokärki (*Dryocopus martius*) – Vlp
Tavataan vähälukuisena koko kunnan alueella.
153. Käpytikka (*Dendrocopos major*) – Jyp/Yp
Tavataan koko kunnan alueella yleisesti, mutta hyvinä siemenvuosina laji on tavallista yleisempi.
154. Pikkutikka (*Dendrocopos minor*) – Vlp
Lajia tavataan lähinnä talviaikaan niiden ollessa paremmin asutuksen lähetyvillä kiertelemässä. Lajista ei ole pesälöytöjä, mutta voidaan olettaa pesivän vuosittain.
155. Pohjantikka (*Picoides tridactylus*) – Hp
1970-luvulla lajia tapasi monin paikoin vanhoissa kuusikkometsissä, mutta hakkuiden myötä monet pesäpaikat ovat kadonneet. Laji pesii vielä jäljellä olevissa kuusimetsissä. Pesälöytö on mm kesäkuulta 2001 Sopenmäki-Talaskangas alueelta. Ympäristöministeriön ja Metlan organisoimissa lintulaskennoissa vuosina 1989-2002 on pohjantikalla todettu olevan hyvin vahva kanta Sopenmäki-Talaskangas alueella.

156. Kiuru (*Alauda arvensis*) – Yp
Lajia tavataan yleisenä koko kunnan alueella.
157. Tunturikiuru (*Eremophila aplestris*) – Hhm
Laji on tavattu kahdesti syysmuutolla: 9.10.1991 2p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 16.10.1997 1p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö)
158. Törmäpääsky (*Riparia riparia*) – Vlp
Laji pesii muutamilla soramontuilla tai jokitörmässä ja tavataan säännöllisesti läheisten vesialueiden luona hyönteisjahdissa.
159. Haarapääsky (*Hirundo rustica*) – Rlp
Pesii yleisenä koko kunnassa.
160. Räystäspääsky (*Delichon urbica*) – Yp
Pesii yleisenä koko kunnassa.
161. Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*) – Rlp
Pesii yleisenä koko kunnassa.
162. Niittykirvinen (*Anthus pratensis*) – Rlp
Pesii yleisenä soilla, rantaniityillä ja muilla sopivilla biotoopeilla.
163. Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*) – Vlm
Muutamia lintuja tavataan sekä kevät- että syysmuutolla. Enimmät kirjatut havainnot ovat toukokuun lopulta Otanmäen altaalta.
164. Iso/Mongoliankirvinen (*Anthus richardi/godlewskii*) – Hhm
1.10.2003 1p hetken Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Jouni Ruuskanen, Ari Partanen)
165. Keltävästäräkki (*Motacilla flava*) – Rlp
Pesii yleisenä soilla, rantaniityillä ja muilla sopivilla biotoopeilla.
166. Västäräkki (*Motacilla alba*) – Rlp
Pesii koko kunnassa.
167. Tilhi (*Bombycilla garrulus*) – Hp/Vlp
Laji pesii harvalukuisena nuorissa kuusikoissa ja muutama pesälöytö on tehty. Lintulaskennoissa Sopenmaki-Talaskangas alueella on todettu lajin olevan yllättävän runsas. Muuttoaikaan laji voi olla hyvin runsaslukuinen riippuen pihlajanmarjasadosta.
168. Koskikara (*Cinclus cinclus*) – Hm
Kevätmuutolla Vuolijoen jokiin pysähtyneitä lintuja on tavattu muutamia kertoja, mm. 22.3.1974 1Ä Ryytänsjoki (Kari Haataja). Laji tavattaisiin varmaan runsaamminkin muuttoaikaan, jos sopivia virtapaikkoja käytäisiin tarkastamassa.
169. Rautiainen (*Prunella modularis*) – Vlp
Lajista on muutamia pesimäaikaisia havaintoja vuosittain 1970-luvulta alkaen, mm. pesälöytö Kytökoskelta 1977 (Kari Haataja). Lajin kanta on runsastunut voimakkaasti ja laji tavataan yleisenä pesimäaikaan.
170. Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*) – Hp
Lajista on useasta paikasta pesimäaikaisia havaintoja.

171. Punarinta (*Erithacus rubecula*) – Jyp
Tavataan jokseenkin yleisenä koko kunnan alueella.

172. Satakieli (*Luscinia luscinia*) – Hp
Lajista on Kainuun ensimmäinen pesälöytö ja useita pesimäaikaisia havaintoja: 5-munainen pesä kesäkuussa 1968 Valtalanniemi (Kari Haataja), 29.5.1973 alkaen 1k Ä ja 9.6 alkaen myös 1n reviiirillä viitanee pesintään Vuottojoki (Pekka Väyrynen, Kari Haataja, Jouni Ruuskanen), 2.6.1992 2Ä Karjalanniemi, 2.6.1992 1Ä Vuottolahti, 10.6.2000 1Ä Käkilahti ja Ojanperä, 17.-22.6.2001 1Ä Vuottolahti, 19.6.2001 1Ä Otanmäen allas, 12.6.2003 1Ä Kuusiranta, 6.-25.6.2005 1Ä Valtalanniemi

173. Sinirinta (*Luscinia svecica*) – Hm
Lajista on melkein vuosittain muutamia kevät- ja syysmuuttohavaintoja.

174. Sinipyrstö (*Tarsiger cyanurus*) - Hhm
2.6.2002 2kv k Ä Sopenmäki-Talaskangas alueella Petäjajärvestä 2km itään (Sami Timonen, Hannu Turunen), 22.-25.6.2006 2kv k Ä Talaskangas (sama paikka kuin 2002) (Ari Rajasärkkä, ym)

175. Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*) – Jyp
Laji pesii aika yleisenä mäntykankailla sekä asutuksen piirissä.

176. Pensastasku (*Saxicola rubetra*) – Jyp/Yp
Laji pesii aika yleisenä pelloilla ja rantaniityillä.

177. Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*) – Jyp
Lajia tavataan sopivissa biotoopeissa pesivänä.

178. Sepelrastas (*Turdus torquatus*) – Hm
22.4.1970 1k p/m N Otanmäki (Kari Haataja), 5.5.1981 1k p Käkisaari (Kari Jokelainen), 24.6.1991 1k Ä Kytökoski (Kari Haataja), 2.5.1992 1k p kirkonkylä (Hannu Rönkkö), 6.5.1992 1k p Otanmäki (Hannu Rönkkö), 17.4.1998 1k Humpinmäki (Mauno Niskanen), 22.4.1998 1p Vuottolahti (Urpo Haapalainen), 20.4.2004 1k p/m S Käkisaari (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa).

Kytökoskella kesäkuussa havaittu männyn latvassa pellon reunassa laulava lintu on hyvin poikkeukselliseen aikaan, sillä lajin pitäisi olla pesimäaikaan Lapin tuntureilla.

179. Mustarastas (*Turdus merula*) – Vlm/Vlp
Lajia tavataan vähälukuisena kevätmuuttoaikaan ja on yleistynyt niin, että on vähälukuinen pesijä.

180. Räkättirastas (*Turdus pilaris*) – Rlp
Laji pesii yleisenä.

181. Laulurastas (*Turdus philomelos*) – Jyp
Laji pesii kohtalaisen yleisenä.

182. Punakylkirastas (*Turdus iliacus*) – Rlp
Laji pesii yleisenä.

183. Kulorastas (*Turdus viscivorus*) – Hp
Lajia tavataan harvinaisena pesimäaikaan kuivilla kankailla. Muuttoaikaan lajista on satunnaisia havaintoja.

184. Viirusirkkalintu (*Locustella lanceolata*) – Hhm

Kainuun 1. ja 2. ja Suomen 44. ja 46. havainto: 1.-14.7.2000 1Ä Karjalanniemi (Hannu Rönkkö ym) (RK*), 4.-9.7.2000 1Ä Saaresmäki (Mauno Niskanen, ym) (RK*), sekä Kainuun 4. havainto ja Suomen 53. havainto: 16.-26.6.2001 1Ä Otanmäen allas (Hannu Rönkkö ym) (RK*)

185. Pensassirkkalintu (*Locustella naevia*) – Hp

Ensi havainto: n.25.6.-12.7.1982 Ä Kytökoski (Taisto Jokelainen/Kari Haataja). Sen jälkeen lajia on tavattu melkein vuosittain yölaulajakuunteluissa. 25.6.1990 1Ä Saaresmäki Leppikylä (Mauno Niskanen), 2.6.1992 1Ä Valtalanniemi (Pekka Helo, Teppo Helo), 1.6.1993 1Ä Karjalanniemi, 13.7.1993 kirkonkylä, 8.7.1994 1Ä Vuottolahti Itärannan risteys, 13.7.1994 1Ä Kuusiranta, 25.-27.6.1999 1Ä Vuottolahti, 29.6.1999 1Ä Kuusiranta, 7.7.1999 1Ä Vuottolahti Itärannan risteys, 9.-27.6.2000 1Ä Valtalanniemi, 9.6.2000 1Ä Karjalanniemi, 10.6.2000 1Ä kirkonkylä, 27.6.2000 1Ä Juurikkaranta, 5.7.2000 1Ä Kytökoski, 22.6.2001 1Ä Vuottolahti, 2.7.2002 1Ä Kytökoski, 7.7.2002 1Ä Käkilahti Hongikonperäntie, 17.-20.6.2003 1Ä Vuottolahti, 22.6.2005 1Ä Kosken koulu. Kesällä 2006 6 laulavaa.

186. Viitasirkkalintu (*Locustella fluviatilis*) – Hhm

Kainuun neljäs havainto: 12.-20.6.2003 1p Ä Vuottolahti Vimpelinjoki (Hannu Rönkkö, Kari Haataja, ym)

187. Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*) – Jyp

Pesii aika yleisenä sekä ruovikoissa että rantojen korkeassa kasvustossa.

188. Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*) – Hhp

Tavataan melkein vuosittain sopivilla paikoilla. 4.6.1978 1Ä Saaresmäki Leppikylän tie 500m (Kari Haataja), 11.6.1990 1Ä Vuottolahti Karjalanniemi (Mauno Niskanen), 17.6.1999 1Ä Ojanperä (Alpo Parttimaa, Marjatta Kurvinen), 4.7.2000 1Ä Saaresmäki Eteläahon risteys (Mauno Niskanen), 16.-24.6.2001 Ä Kytökoski Pitkäkösken (Taisto Jokelainen, Kari Haataja), 17.6.2001 1Ä Vuottolahti (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 22.6.2001 1Ä Leppikylä (Kari Haataja), 22.6.-17.7.2001 1Ä Vuottolahti Juurikkaranta (Kari Haataja, Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 15.6.2003 1Ä Leppikylä (Kari Haataja), 24.6.2005 1Ä Käkisaaren koulu (Kari Haataja). Kesällä 2006 4 laulavaa.

189. Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*) – Hhm

Muutama kesähavainto: 25.6.1990 1Ä Saaresmäki Eteläahon risteys (Mauno Niskanen), 26.6.1999 1Ä Vuottolahti Vimpelinjoki (Markku & Biti Ojala), 26.6.1999 1Ä Siltalanperä (Heikki Luoto, ym), 18.-25.6.2006 1Ä Käkisaari Sorsaniemi (Teppo Helo, ym)

190. Rytikerttunen (*Acrocephalus scirpaceus*) – Hhm

Kainuun ensimmäinen havainto: 2.6.2003 1Ä Otanmäen allas (Hannu Varkki)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Viitakerttunen	1	1	4	0	1	0	1	4
Luhtakerttunen	2	0	0	0	0	0	0	1
Rytikerttunen	0	0	0	0	1	0	0	0
Pensassirkkalintu	3	5	1	2	1	0	1	6
Satakieli	0	2	2	0	1	0	1	0
Ruisräikkä	1	12	5	2	0	0	1	9
Luhtahuitti	1	1	2	1	0	0	0	0
Luhtakana	0	0	1	0	1	0	0	0

Taulukko 2. Ilmoitetut yölaulaja- ja yöhuutelijareviirit Vuolijoella 1999-2006.

191. Kultarinta (*Hippolais icterina*) – Hhm

14.6.2001 1Ä Käkilahti (Hannu Rönkkö, Kauko Valtanen), 1.7.2005 1Ä Vuottolahti (Mauno Niskanen)

192. Hernekerttu (*Sylvia curruca*) – Hp
Pesinee harvalukuisena. Tavataan säännöllisesti kevätmuutolla.
193. Pensaskerttu (*Sylvia communis*) – Vlp/Jyp
Pesii vähälukuisena tai kohtalaisen yleisenä. Tavataan säännöllisesti kevätmuutolla.
194. Lehtokerttu (*Sylvia borin*) – Vlp
Pesii vähälukuisena. Tavataan säännöllisesti kevätmuutolla.
195. Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) – Hhm
4.6.2003 1Ä Käkilahti (Hannu Varkki), 24.6.2003 1Ä Vuottolahti (Mauno Niskanen)
196. Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*) – Hhp
Vain kaksi havaintoa: Sopenmäki-Talaskangas alueella kesäkuu 1989 1Ä (Lintulaskennat/Ari Rajasärkkä), 22.6.2001 1Ä Ojanperä (Marjatta Kurvinen)
197. Hippiäisuunilintu (*Phylloscopus proregulus*) – Hhm
1.10.1999 1m taisparvessa Sopenmäki (Panu Kuokkanen, Veli-Matti Sorvisto)
198. Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*) – Hp/Vlp
Tavataan pesimäaikaan sopivilla biotoopeilla vähälukuisena
199. Tiltalti (*Phylloscopus collybita*) – Vlp
Kanta on selvästi vähentynyt ja lajia tavataan vähälukuisena sopivissa kuusikoissa.
200. Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*) – Hrlp
Lajia on hyvin yleinen.
201. Hippiäinen (*Regulus regulus*) – Vlp
Lajia tavataan sopivissa biotoopeissa vähälukuisena tai jokseenkin yleisenä. Syysvaelluksilla laji on selvästi yleisempi.
202. Harmaasieppo (*Muscicapa striata*) - Jyp
Tavataan jokseenkin yleisenä pesijänä koko kunnassa.
203. Pikkusieppo (*Ficedula parva*) – Hp
Lajista on muutama pesimiseen viittaava havainto: 30.5.1978 1Ä Otanmäki-Vuolijoki tie Luesuon W-puolella (Kari Haataja), 15.7.1978 1kn ruokaa kantaen ja hätäilevä Kytökoski (Kari Haataja), 1.6.1990 1p varoitteli Sopenmäki-Talaskangas alueella (Veli-Matti Sorvisto), 31.5.2001 1k (2kv) Ä Sopenmäki-Talaskangas (Jyleikönkangas) (Marjatta Kurvinen)
204. Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*) – Yp
Pesii yleisenä pöntöissä ja koloissa.
205. Viiksitimali – Hhm
Lajista on vain yksi ja Kainuun toinen havainto: 8.5.2001 3 äännellen S kadoten ruovikkoon, Otanmäen allas (Teppo Helo). Ensimmäinen havainto on Vaalan Painuanlahdelta syksyltä 1998.
206. Pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*) – Hm
Tavataan syysvaelluksilla ja talvella: 28.12.1971 10p Vuolijoki (Kari Haataja, Jukka Hurskainen), syksyllä 1973 4 parvea 22 vaeltavaa yksilöä yhteensä Vuolijoen alueella (Jukka Hurskainen), 10.10.1991 10 vaeltavaa Otanmäen allas, 16.10.1997 1ä Otanmäen allas, 29.8.1999 6 vaeltavaa Otanmäen allas, 1.10.2000 n10 vaeltavaa Otanmäen allas, 1.10.2004 n10 vaeltavaa Otanmäen allas, 5.7.2005 5m SW Otanmäen allas (Petteri Tolvanen, Kari-Pekka Tolvanen). Tuo kesäaikainen havainto voi viitata

pesintäänkin alueella. Lajin pesä löytyi Otanmäen altaan N-puolelta 1990-luvulla, mutta pesintä tuhoutui jostain syystä (Teppo Helo).

207. Hömötiainen (*Parus montanus*) – Yp
Tavataan yleisenä koko kunnassa.

208. Lapintiainen (*Parus cinctus*) – Hm
Lajista on talvihavaintoja ainakin 1960-luvulta Kytökoskelta (Kari Haataja) ja 1 lintu tiaisparvessa 30.12.1975 Otanmäessä (Kari Haataja).

209. Töyhtötiainen (*Parus cristatus*) – Vlp
Laji pesii vähälukuisena sopivilla paikoilla. Yksi pesälöytö kesäkuussa 1967 Kytökoskelta (Kari Haataja)

210. Kuusitiainen (*Parus ater*) – Hm/Hhp
Lajista on vain yksi ilmoitettu vanhempi havainto: 23.4.1977 1Ä Otanmäki (Kari Haataja). Laji on kuitenkin yleisempi ja esiintyy vaelluksilla vähälukuisena. Syksyltä 2001 on useita vaellusparvia Otanmäen altaalta suurimpien parvien ollessa yli 10 linnun kokoisia (Teppo Helo). Tuorein havainto: 23.9.2006 1 vaeltava Otanmäen allas (Markus Keskitalo). Laji on yleistynyt.

211. Sinitäinen (*Parus caeruleus*) – Vlp/Jyp
Kanta on selvästi vahvistunut 40 vuoden aikana.

212. Talitiainen (*Parus major*) – Yp
Tavataan yleisenä.

213. Pähkinänakkeli (*Sitta europaea*) – Hm
Vaellusvuosilta (1973, 1976) on havaintoja monin paikoin Vuolijoen alueelta 18 havaintoa eri puolilta, lähinnä syksyltä. Keväällä 1984 laji oli runsas: 22.3.1984 5p Otanmäki (Kari Haataja), kevät 1984 1p Vuottolahti (Mauno Niskanen). Myöhemmiltä vuosilta on pari havaintoa: 9.4.1996 1p Vuottolahti (Mauno Niskanen), 27.12.2002 1p Otanmäki (Kari Haataja), 25.12.2006 1p Otanmäki (Kari Haataja)

214. Puukiipijä (*Certhia familiaris*) – Vlp/Jyp
Laji esiintyy ainakin vähälukuisena.

215. Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*) – Vlp
Laji esiintyy vähälukuisena koko kunnassa peltoaukeilla ja hakkuaukeilla.

216. Mustaotsalepinkäinen (*Lanius minor*) – Hhm
Kainuun ensimmäinen havainto: 6.7.1968 1p Vuottolahti (Antti Leinonen ja Pekka Helo) (RK*)

217. Isolepinkäinen (*Lanius excubitor*) – Hp/Vlp
Laji pesii harvinaisena isojen soiden laidoilla, mm. poikuelöytö Humpinsuo S-osa kesäkuu 2005.

218. Närhi (*Garrulus glandarius*) – Vlp
Lajia tavataan paremmin syys- ja talviaikaan. Muutamia isoja vaelluksia on esiintynyt mm 1973.

219. Pähkinähakki (*Nucifraga caryocarpactes*) – Hhm
Laji on tavattu 1990-luvulla vaellusvuosina Vuottolahdessa peltojen yli lentävänä (Hannu Rönkkö)

220. Kuukkeli (*Perisoreus infaustus*) – Hp/Hhp
Lajia tapasi vielä 1960-luvulla 1970-luvun alussa säännöllisesti talven aikana tiheissä kuusikoissa, mutta 1970-luvulta alkaen tapahtuneiden voimakkaiden hakkuiden myötä laji on taantunut, mutta esiintyy edelleen muutaman parin voimin Sopenmäki-Talaskangas alueella sopivassa pesimämaastossa.

Talvelta 1973 on havaintoja mm. Kytökoskelta, Ryynäsjärveltä, Saaresjärven S-puolelta ja Vaivaissuolta sekä talvelta 1974 Luesuon W-puolelta, josta myös pesimäaikainen havainto 26.5.1977 1p (Kari Haataja). Lentopoikue oli 25.6.1977 Pöntönsuon W-puolella (Kari Haataja) sekä 10.8.1978 2p Kytökoski (Kari Haataja). Ainut viime aikojen havainto: 18.11.1996 2p Piiraalanperä (Mauno Niskanen). Tuore poikue havainto: 21.7.2006 Talaskangas 5 linnun parvi (Jukka Yliluoma)

221. Harakka (*Pica pica*) – Yp

Esiintyy yleisenä koko kunnassa hyvän ravinnon saannin ansiosta.

222. Naakka (*Corvus monedula*) – VIm

Tavataan satunnaisesti kevätmuutolla.

223. Mustavaris (*Corvus frugilegus*) – Hm

Tavataan säännöllisesti kevätmuutolla vähälukuisena.

224. Varis (*Corvus corone cornix*) – Yp

Laji pesii yleisenä koko kunnassa.

225. Korppi (*Corvus corax*) – VIp

Laji pesii vähälukuisena.

226. Kottarainen (*Sturnus vulgaris*) – Jyp/VIp

Kanta on voimakkaasti vähentynyt ja lienee nykyisin vähälukuinen pesijä.

227. Varpunen (*Passer domesticus*) – Jyp

Lajia tavataan kohtalaisen yleisenä asutuksen tuntumassa.

228. Peippo (*Fringilla coelebs*) – RIp

Laji on runsaslukuinen koko kunnassa.

229. Järripeippo (*Fringilla montifringilla*) – VIp

Laji pesii rämeillä ja soiden reunoilla.

230. Viherpeippo (*Carduelis chloris*) – Hm/Jyp

Laji on hyvin voimakkaasti yleistynyt ja lienee nykyisin kohtalaisen yleinen pesijä.

231. Tikli (*Carduelis carduelis*) - Hhm

Vain yksi havainto: 25.12.1999 1p Vuottolahti (Mauno Niskanen)

232. Vihervarpunen (*Carduelis spinus*) – Jyp

Lajin kanta vaihtelee vuosittain, mutta loppu kesällä, talvella ja keväällä lajia tapaa säännöllisesti, isoja parviakin.

233. Hemppo (*Carduelis cannabina*) – Hhm

28.4.1992 1ä Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 1.6.1993 5p Karjalanniemi (Alpo Parttimaa)

234. Vuorihemppo (*Carduelis flavirostris*) – Hhm

Laji on tavattu kerran: 28.10.1998 3p Otanmäen allas (Nurmelansuontie) (Hannu Rönkkö)

235. Urpiainen (*Carduelis flammea*) – Ym

Lapin koivikoiden pesijä on yleinen vaelluslintu syksyllä, talvella ja keväällä.

236. Tundraurpiainen (*Carduelis hornemanni*) – Hhm
Vain muutama havainto: 15.10.1991 1 kiertelevä Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 15.4.1998 1p Vuottolahti (Mauno Niskanen), 12.4.2003 2p isossa urpiaisparvessa Otanmäki (Kari Haataja). Laji on varmaan yleisempi, jos urpiaisparvia vain katsotaan tarkemmin talvella ja keväällä.

237. Kirjosiipikäpylintu (*Loxia leucoptera*) – Hhp & Hm
Hyvinä vaellusvuosina lajia tavataan alueella: 3.8.1990 4m SE Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 7.4.1996 1p Juurikkaranta (Mauno Niskanen), 11.5.1996 2ä Otanmäen allas (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 2.6.1996 1ad k ja 1juv p Otanmäen allas (Alpo Parttimaa), 28.12.1996 1p Vuottolahti (Mauno Niskanen), 1.1.1999 3p Vuottolahti Piiraalanperä (Mauno Niskanen), 29.4.1999 1m N (Alpo Parttimaa), 8.5.1999 1ad k p Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, Alpo Parttimaa)

Vuoden 1996 havainnot voivat viitata pesintään Vuolijoen alueella. Samalta kesältä on runsaasti havaintoja soiden reuna-alueilta, joten laji lienee pesinyt yleisenä (Teppo Helo).

238. Pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*) – Vlp
Tavataan vähälukuisena riippuen kuusen käpyjen siemensadosta.

239. Isokäpylintu (*Loxia pytyopsittacus*) - Hp
Tavataan harvinaisena riippuen männyn käpyjen siemensadosta

240. Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*) – Vlp/Jyp
On selvästi lisääntynyt ja lienee jo kohtalaisen yleinen pesijä.

241. Taviokuurna (*Pinicola enucleator*) – Hm
Tavataan satunnaisesti syys- ja talviaikaan vaellusvuosina. Ensimmäiset havainnot: 27.1.1973 14p ja 4.2.1973 65+20p/m N sekä 11.2.1973 25p Otanmäki (Kari Haataja), 26.12.1985 5p Kytökoski (Kari Haataja)

242. Punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*) – Jyp/Vlp
On selvästi vähentynyt, mutta lienee vielä vähälukuinen pesijä.

243. Lapinsirkku (*Calcarius lapponica*) – Hm
Tavataan vähälukuisena muuttaja varsinkin keväällä, mutta myös satunnaisesti syksyllä.

244. Pulmunen (*Plecrophenax nivalis*) – Jym
Tavataan säännöllisesti kevätmuutolla.

245. Keltasirkku (*Emberiza citrinella*) – Yp
Kanta on vähentynyt, mutta laji esiintyy edelleen varsin yleisenä maatalojen lähetyillä.

246. Peltosirkku (*Emberiza hortulana*) – Hp
Tavataan harvinaisena touko-kesäkuussa ilmeisillä sopivilla pesimäpaikoilla. Laji taantuu nopeasti. Kesällä 2001 Teppo Helo tapasi lajin Vuolijoella 11 reviiirillä, mutta 2006 vain yhdellä reviiirillä.

247. Pohjansirkku (*Emberiza rustica*) – Hp
Lajia tapaa sopivilla pesimäpaikoilla harvinaisena. Kanta on selvästi taantunut.

248. Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*) – Hhp
4.-8.6.1992 1Ä Otanmäen allas (Pekka Helo, Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö, Jouni Ruuskanen), 5.6.1999 1kn Otanmäen allas (Hannu Rönkkö) ja koiras lauloi 24.6. saakka (Alpo Parttimaa, Hannu Rönkkö), 1.6.2000 2k Ä Otanmäen allas (Hannu Rönkkö), 2.7.2000 1ä Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen, Kauko Valtanen), 29.5.2002 1p Otanmäen allas (Timo aihio), 10.7.2002 1ad 2 juv p Otanmäen allas (Jouni Ruuskanen)

Pitkäaikainen esiintyminen voi merkitä pesintää Otanmäen altaan tuntumassa 1999 ja 2000, mutta 2002 sen ainakin varmisti.

249. Kultasirkku (*Emberiza aureola*) – Hhp

Kaksi hyvin yllättävää havaintoa vieläpä pesälöytöineen: 27.6.-11.7.1978 löytyi kaksi pesää Otanmäen altaan W-reunasta (Kari Haataja), 22.6.1979 2Ä Ojanperä (Leif ja Helena Klinteroth). Laji oli 1970/80-luvun taitteessa Liminganlahden ja Kempeleenlahden populaatioissa vahvimmillaan, mutta on sen jälkeen kadonnut lähes täysin Suomen pesimälinnustosta 2000-luvun alkuun mennessä eikä 2005 lajia tavattu Suomessa yhtään kappaletta.

250. Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) – Yp

Tavataan yleisenä koko kunnassa.

Tarha- tai häkkikarkulaiset:

1. Tiibetinhani (*Anser indicus*) – Hhm

Kainuun ensimmäinen havainto: 1.-10.6.1993 1ad Otanmäen allas (Hannu Rönkkö, ym) (RK*)

2. Harjakoskelo (*Mergus cucullatus*) – Hhm

Suomen neljäs ja Kainuun ainut havainto: 25.5.-4.6.2002 1k p Otanmäen allas (K Kreus ym) (RK*)